

HUIS WERK

MAGAZINE OVER JEUGDTOERISME

Driemaandelijks magazine - jaargang 17 - nummer 65
Januari - februari - maart 2022

Centrum voor Jeugdtoerisme vzw

Afgiftekantoor:
9820 Merelbeke Centrum
nr. P2A6224
VU + afzendadres:
Bert Planckaert
Bergstraat 16
9820 Merelbeke

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

Sorteren van keukenafval
Infrastructuursubsidies 2022

Jodimpillen

Huis over Grenzen, huis in de kijker

Dossier OVERMACHT

INHOUDSTAFEL

- 2 **Editoriaal**
- 3 **Dossier OVERMACHT**
- 4 **Liever dialoog dat juridische spitsvondigheid**
- 5 **Wat is overmacht?**
- 6 **Juridische gevolgen van overmacht**
- 8 **Uitbaters en groepen aan het woord**
- 12 **Overmacht verzekeren**
- 13 **Nieuwsflash**
- 14 **CJT Ondersteuning ... laat je stem horen**
- 15 **Vraag het aan ... CJT Ondersteuning**
- 16 **Seizoenstip**
- 18 **Huis in de kijker**
- 20 **Agenda**

Centrum voor Jeugdtoerisme^{vzw}

CJT Ondersteuning maakt deel uit van Centrum voor Jeugdtoerisme vzw (CJT), net zoals CJT Boekingscentrale en CJT Verblijfcentra. Met deze drie actiedomeinen wil CJT gepaste verblijfsmogelijkheden aanbieden aan jeugd in groepsverband.

Particulieren of verenigingen die een gebouw en/of terrein verhuren of willen verhuren aan jeugdgroepen, kunnen bij CJT Ondersteuning terecht. Zij krijgen **advies, vorming en begeleiding** omtrent erkenning, subsidies en alles wat komt kijken bij de uitbating. CJT Ondersteuning verspreidt **informatie** via het tijdschrift HuisWerk, digitale nieuwsbrieven, sociale media en de website www.cjt.be/ondersteuning. De website www.jeugdverblijven.be bevat meer dan 750 jeugdverblijfcentra en kampeerterrainen en wordt onderhouden door CJT.

Daarnaast verdedigt CJT Ondersteuning de **belangen van de sector** bij de overheid en andere instanties. Dit gebeurt door vertegenwoordigingswerk bij o.a. Toerisme Vlaanderen, Departement Cultuur, Jeugd en Media en verschillende organisaties.

EDITORIAAL

Na de zomer hadden we met z'n allen gehoopt dat het ergste van de coronapandemie voorbij was. Dat is wellicht ook zo als we het aantal maanden tellen dat we geen scholen en verenigingen zullen mogen ontvangen: we mogen hoop koesteren dat 2022 minder erg wordt dan de twee voorbije jaren. De mentale belasting weegt echter zwaarder door dan ooit. Dat geldt voor onze doelgroep, maar ook voor de verantwoordelijken en de medewerkers van de jeugdverblijfcentra. Het feit dat de maatregelen t.a.v. de jeugdsector niet fair aanvoelen, versterkt uiteraard dit gevoel. Bij de start van het nieuwe jaar wensen we jullie daarom veel kansen om jullie passie voor kinderen en jongeren vorm te kunnen geven. Vanuit CJT zullen we er alles aan doen om dit mogelijk te maken, zo snel als kan.

Sowieso wordt 2022 een jaar waarin het jeugdtoerisme volop in beweging zal zijn. Twee nieuwe decreten zullen het daglicht zien (zie ook pagina 14 in dit tijdschrift), met extra budget voor infrastructuur, werking en personeel. We kijken uit naar het masterplan jeugdkampen, reeds lang aangekondigd door Vlaams minister van jeugd Dalle. En we begraven www.jeugdverblijven.be en zelfkook.cjt.be en zorgen voor een nieuw platform met heel wat extra mogelijkheden (een uitgebreide vooruitblik in het volgend HuisWerknummer).

“Dit heeft natuurlijk weinig zin als de jeugdverblijfssector elke winter op slot gaat.”

Maar al het bovenstaande heeft natuurlijk weinig zin als de jeugdverblijfssector elke winter op slot gaat, terwijl andere risicovolle activiteiten mogelijk blijven met soepele en bovendien weinig gecontroleerde maatregelen. De achterstelling van verenigingen t.o.v. private samenkomsten is meer dan een doorn in het oog. We wensen onze beleidsmakers op dat vlak een flinke dosis gezond verstand in 2022.

In dit HuisWerknummer staan we uitgebreid stil bij overmacht, een situatie waar we sinds de coronapandemie veelvuldig mee geconfronteerd werden maar die uiteraard ruimer gaat dan het virus. De seizoenstip is gewijd aan het sorteren van keukenafval en we gingen op bezoek bij Huis over Grenzen in Lommel. Dit alles aangevuld met recente nieuwtjes en weetjes.

Veel leesplezier!

Frederik Vercammen

COLOFON

VASTE MEDEWERKERS

Maarten Dekoninck
Frederik Vercammen

REDACTIERAAD

Hilde Colman
Frederik De Clercq
Luc De Coninck
Danny Horré
Peter Landsheere
Wies Moriau
Erwin Stessens
Piet Termont
Johan Verhegge

VORMGEVING

IO - Els De Pauw

COVERFOTO

Kariboe

DRUK

Lowyck

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Bert Planckaert
Bergstraat 16
9820 Merelbeke

REDACTIEADRES

Bergstraat 16
9820 Merelbeke
Tel.: 09/210.57.75
E-mail: ondersteuning@cjt.be

HuisWerk is een publicatie van Centrum voor Jeugdtoerisme vzw, met steun van de Vlaamse overheid.

HuisWerk werd gedrukt op gerecycleerd chloorvrij papier.

DOSSIER OVERMACHT

Wie een overeenkomst ondertekent, gaat ervan uit dat de gemaakte afspraken worden nageleefd. Toch kunnen onvoorziene omstandigheden roet in het eten gooien. Voorbeelden zijn overlijden, brand, ongedierte, stormschade, overstroming en ja ... een pandemie. Kunnen uitbater en/of groep dan beroep doen op overmacht?

In dit dossier gaan we dieper in op wat overmacht precies inhoudt, wat je rechten en plichten zijn en wat de financiële consequenties zijn. We gebruiken concrete voorbeelden en wikken en wegen verschillende oplossingen. We geven ook het woord aan uitbaters en groepen die geconfronteerd werden met overmacht.

Liever dialoog dan juridische spitsvondigheid

Overmacht is een juridisch begrip dat vaak in de mond wordt genomen om een onvoorziene omstandigheid te benoemen. Maar in de praktijk zien we, gelukkig maar, dat uitbaters en groepen samen bijna steeds tot redelijke oplossingen proberen te komen, ook in geval van (al dan niet vermeende) overmacht. We hebben geen weet van overmachtssituaties in jeugdverblijven die eindigen in de rechtbank. Ook staan er tot op vandaag weinig overmachtsclausules vermeld in de contracten.

“Laten we tijdens onvoorziene omstandigheden vooral met elkaar in dialoog gaan.”

Dat er weinig tot geen juridische dreigementen en veldslagen gekend zijn, is toe te juichen. Uit juridische twisten komen meestal enkel verliezers. Daarom de warme oproep: laten we als uitbater tijdens onvoorziene omstandigheden met de groepen vooral blijven in dialoog gaan en samen zoeken naar pragmatische oplossingen die haalbaar zijn voor uitbater en groep.

Waarom dan dit dossier? Om in de uitzonderlijke gevallen waarin dialoog niet mogelijk is of om in lange periodes van overmacht (zoals tijdens een pandemie) toch een stok achter de deur te heb-

ben. Een stok die voor elke uitbater anders zal zijn, afhankelijk van het soort verblijf en financiële mogelijkheden.

Kortom: dit dossier is geen pleidooi voor een algemene juridisering van onze sector, maar we willen vooral enkele inzichten uit de voorbije periode delen om uitbaters in de toekomst beter te beschermen tegen overmachtscaters.

Hou er bovendien rekening mee dat niet alles wat hieronder beschreven staat zomaar kan toegepast worden op elk verblijf dat omwille van corona niet kan doorgaan. Steeds moet eerst de hamvraag worden beantwoord: is dit een geval van overmacht? En overmacht gaat ook ruimer dan enkel corona. Het is belangrijk om dit in het achterhoofd te houden.

De inhoud van dit dossier onderwerpen we aan een juridische check bij Charlier Advocaten. Daarnaast gingen we in gesprek met de uitbaters van onze redactieraad (zie colofon) en een delegatie van de beleidswerkgroep jeugdtoerisme van De Ambrassade. Aan allen dankjewel voor de nuttige feedback!

Dat er weinig tot geen juridische dreigementen en veldslagen gekend zijn, is toe te juichen.

Wat is overmacht?

In een overeenkomst worden afspraken vastgelegd die bindend zijn. Die afspraken bieden de betrokken partijen zekerheid over hun rechten en plichten. Wanneer één of meerdere afspraken niet worden nagekomen, spreken we over een wanprestatie. In het Belgisch recht is in dat geval de uitvoering van de overeenkomst het uitgangspunt. Enkel wanneer de uitvoering niet meer mogelijk of redelijk is, kan er een schadevergoeding worden gevraagd. De vergoeding moet niet noodzakelijk (volledig) uitbetaald worden, maar kan ook in natura gebeuren.

Op dit principe is er echter één uitzondering, nl. overmacht.

DRIE VOORWAARDEN

Overmacht is een juridisch begrip en vinden we terug in het Belgisch recht. Het Burgerlijk Wetboek bepaalt in artikel 1147 en 1148 dat er geen schadevergoeding vereist is wanneer je kan aantonen dat het niet nakomen van de overeenkomst het gevolg is van overmacht.

Je kan overmacht enkel invoeren als aan drie voorwaarden voldaan is:

- Het betreft een onvoorziene gebeurtenis of omstandigheid die zich heeft voorgedaan nadat de overeenkomst is gesloten.
- De gebeurtenis of omstandigheid maakt de uitvoering van de overeenkomst (redelijkerwijze) onmogelijk.
- De gebeurtenis of omstandigheid is niet toe te rekenen aan de partij die de overeenkomst niet nakomt.

In de praktijk duiken echter vaak discussies op.

Wat is een onvoorziene gebeurtenis?

De coronapandemie heeft aangetoond dat het antwoord hierop niet altijd even duidelijk is, zeker voor boekingen die gemaakt werden na de eerste coronagolf. De vraag is dan: is corona met zijn verschillende varianten en diverse impact op het verblijfstoerisme vandaag nog een onvoorziene gebeurtenis? Nee, want het coronavirus is niet nieuw. Ja, want in ruil voor massale vaccinatie werd het 'rijk der vrijheid' beloofd.

Wat zegt de rechtsleer hierover? Hoewel in het geval van de coronapandemie de mate van voorzienbaarheid stijgt, wordt vooral gekeken naar de concrete maatregelen die gelden op het moment van het verblijf. Als die niet konden voorzien worden bij het ondertekenen van het contract, worden die in de rechtspraak en rechtsleer gezien als onvoorziene gebeurtenis. M.a.w., het principe van onvoorziene gebeurtenis wordt in de rechtbank soepel ingevuld.

Wanneer ben je in de onmogelijkheid om je overeenkomst na te komen?

Je beroepen op die onmogelijkheid omdat je bijvoorbeeld voor het nakomen van je verplichtingen extra inspanningen moet leveren of extra in de geldbeugel moet tasten, is onvoldoende. In de rechtspraak wordt dit namelijk gezien als iets wat tot het ondernemingsrisico behoort. Dat geldt zowel voor uitbaters als voor groepen.

Verder wordt een onderscheid gemaakt tussen tijdelijke en definitieve overmacht (zie verder).

Is de gebeurtenis toe te rekenen aan de partij die de overeenkomst niet nakomt?

Er kan discussie zijn over de directe oorzaak die ervoor zorgt dat een verblijf niet kan doorgaan. Opnieuw toonde corona aan dat dit niet altijd even duidelijk is. Zo is er een groot verschil tussen het annuleren van een verblijf onder bevel van de overheid en het preventief annuleren van een verblijf uit angst voor besmettingen.

Op het principe van uitbetalen van schadevergoeding is één uitzondering, nl. overmacht.

Juridische gevolgen van overmacht

OVERMACHT MELDEN

Heb je als uitbater een overeenkomst afgesloten en ben je van mening dat je die overeenkomst niet kan nakomen omwille van overmacht, dan moet je de tegenpartij hiervan op de hoogte brengen. Bovendien moet je die overmacht ook bewijzen en de schade die eruit volgt, zoveel mogelijk beperken.

Roept de tegenpartij overmacht in, dan moet je hierop snel reageren. Geen of een laat-tijdige reactie kan namelijk geïnterpreteerd worden als het aanvaarden van overmacht. Check in elk geval of aan de drie voorwaarden voldaan is en of hiervoor ook de nodige bewijzen kunnen geleverd worden.

Weet dat overmacht vaak een feitelijke kwestie is. Dit wil zeggen dat overmacht door beide partijen moet erkend worden of dat hierover in het slechtste geval een rechter beslist. Want het erkennen van overmacht heeft gevolgen op vlak van aansprakelijkheid en schadevergoedingen.

TIJDELIJK OF DEFINITIEF

Indien er geen overmachtsclausule is of er zijn geen consequenties in opgenomen (zie verder), dan geldt de algemene wettelijke regeling. In die regeling wordt een onderscheid gemaakt tussen een tijdelijke en definitieve overmachtssituatie.

Is het volledig onmogelijk om een overeenkomst uit te voeren en is deze situatie blijvend van aard, dan is er sprake van een definitieve overmachtssituatie. Wie zich beroept op overmacht, wordt in dat geval bevrijd van contractuele verplichtingen en moet de overeengekomen prestaties

niet meer nakomen. Als uitbater moet je het verblijf dus niet meer ter beschikking stellen. In dat geval kan je echter ook geen aanspraak maken op de overeengekomen prijs omdat de betaalverplichting ook voor de tegenpartij vervalt. Als een groep niet kan verblijven omwille van overmacht aan

“Overmachtsclausules bevatten best pragmatische oplossingen die voor zowel uitbater als groep haalbaar zijn.”

hun kant, vervalt de betaalverplichting eveneens.

Kan de overeenkomst gedeeltelijk uitgevoerd worden, dan blijft de uitvoering van dat gedeelte wel verplicht. Maar ook die regel vraagt enige nuance: de uitvoering moet namelijk voor iedereen menselijk en redelijk blijven. Als de uitvoering in een specifieke situatie onmogelijk of onredelijk is, wordt de overeenkomst alsnog ontbonden of opgeschort.

Is de overmacht tijdelijk van aard, dan wordt de overeenkomst opgeschort voor de duur van de overmacht. Daarna wordt de overeenkomst hervat, tenzij de overeenkomst iedere betekenis verliest. In dit laatste geval zal overmacht opnieuw leiden tot een bevrijding van de verplichtingen.

Nog een gevolg is dat de partij die getroffen is door overmacht, bevrijd is van enige aansprakelijkheid. Dit wil zeggen dat die partij geen schadevergoeding hoeft te betalen.

OVERMACHTSCLAUSULES

Omdat overmachtssituaties feitelijke kwesties zijn, is het vooraf moeilijk in te schatten of overmacht door beide partijen (of door de rechter) geaccepteerd wordt. Daarom is het in specifieke situaties aan te raden om in een overmachtsclausule hierop reeds te anticiperen en bij wijze van voorbeeld aan te geven welke situaties wel en welke situaties niet onder het begrip overmacht vallen. Zonder echter te werken met een limitatieve beperking, zie verder. Zo kunnen discussies worden vermeden en worden pragmatische oplossingen die haalbaar zijn voor zowel uitbater als groep, juridisch verankerd.

DE WETGEVING

Het Burgerlijk Wetboek is met betrekking tot overmacht niet van openbare orde of dwingend recht. Dit wil zeggen dat je de vrijheid hebt om zelf afspraken rond overmacht in het contract te formuleren. Volgende wijzigingen zijn bijvoorbeeld mogelijk:

- *De uitbreiding of beperking van het overmachtsbegrip*

Je kan specifiek vermelden dat een relatieve onmogelijkheid om je verplichting na te komen volstaat om overmacht in te roepen, of andersom: dat de uitvoering van een verplichting absoluut onmogelijk moet zijn om zich te beroepen op overmacht.

- *Opsomming van de gevallen van overmacht*

In een overmachtsclausule kan je uitdrukkelijk aangeven welke situaties als overmacht worden beschouwd, zoals bijvoorbeeld brand, explosie, een pandemie of een staking. Geef je een opsomming, dan vermeld je er best bij dat het

Bij het bepalen van de spelregels rond overmacht dien je ook rekening te houden met het Wetboek economisch recht.

om een niet-limitatieve opsomming gaat. Zo vermijd je om bepaalde overmachtsituaties uit het oog te verliezen.

- **Kennisgevingsplicht bij een geval van overmacht**

Je kan in de clause opnemen dat de tegenpartij de overmachtssituatie zo snel als mogelijk of binnen een bepaalde termijn kenbaar moet maken.

- **Moduleren van de gevolgen van overmacht**

Je kan de gevolgen van overmacht ook regelen door bijkomend te voorzien in een opschortings-, beëindigings-, aanpassings- en/of heronderhandelingsmogelijkheid voor de verschillende partijen.

“Bij omboekingen op langere termijn geef je bij voorkeur een voucher en stel je een nieuwe overeenkomst op.”

Bij dit alles moet wel rekening gehouden worden met het Wetboek economisch recht. Dit beschermt de consument aan de hand van enkele toetsingscriteria. Die regels zijn dwingend, je kan er dus niet van afwijken (zie ook dossier contracten in HuisWerk 62). Het economisch recht bepaalt specifiek dat:

- het verboden is om bij overmacht de consument de overeenkomst enkel te laten ontbinden tegen betaling van een schadevergoeding.
- het verboden is om het reeds betaalde voorschot of het volledig betaalde bedrag als leverancier van een dienst te behouden.
- het verboden is om bepaalde overmachtssituaties uit te sluiten, vandaar

dat het opstellen van een limitatieve lijst van overmachtssituaties niet wenselijk is.

VOUCHERS

In geval van een definitieve overmachtssituatie ben je verplicht om de betaalde bedragen terug te betalen. Dit kan ook in natura, concreet via het ter beschikking stellen van een voucher. Er zijn twee opties.

- De groep kan op korte termijn omboeken. Dan blijft dezelfde overeenkomst bestaan en worden enkel de prestaties enige tijd opgeschort. Je werkt in dat geval aan dezelfde prijsvoorwaarden.
- Bij omboekingen op langere termijn geef je beter een voucher en stel je een nieuwe overeenkomst op, waardoor het verblijf op een later tijdstip kan plaatsvinden. Een voucher is in zo'n situaties een handig instrument als klantenbinding en om toekomstige boekingen te vrijwaren. Bovendien kan je met een voucher en een nieuwe overeenkomst stijgende energie- of voedingsprijzen of hogere loonkosten doorrekenen. Zo blijf je altijd werken aan marktconforme prijsvoorwaarden.

Wees vooral voorzichtig met zomaar omboeken ver in de tijd. Want doordat dezelfde overeenkomst blijft gelden, kan de prijs niet zomaar worden verhoogd. Bij reeds gesloten overeenkomsten, waarin geen wijzigingsbeding is opgenomen, is het eenzijdig wijzigen van de prijs immers niet mogelijk. De gesloten overeenkomst is immers bindend voor de partijen en in geval van gewijzigde omstandigheden (bijv. prijsstijging van grondstoffen, personeelskosten ...) moet de overeenkomst in principe worden uitgevoerd zoals initieel overeengekomen.

De overgrote meerderheid van de groepen zal begrip tonen en bijdragen in (een deel van) de gemaakte kosten.

HAALBARE OPLOSSINGEN IN GEVAL VAN OVERMACHT

Om een hoeveelheid aan overmachtsclausules in de jeugdverblijfsector te vermijden, is een standaardclausule wenselijk. Niet om deze clause te pas en te onpas naar boven te halen in contacten met groepen, want dit gaat lijnrecht in tegen de manier waarop uitbaters en groepen doorgaans samenwerken. Wel als stok achter de deur in gevallen waarin één van de partijen zich onredelijk opstelt. Een voorbeeldclausule vind je op www.cjt.be/ondersteuning/overmacht.

“Een overmachtsclausule is vooral een stok achter de deur als de onderlinge dialoog mislukt.”

Soms kan een overmachtssituatie bijzonder lastig zijn: er is een ongeval met de bus op weg naar het verblijf of pas de dag voor het vertrek wordt een haard van coronabesmettingen duidelijk. Durf dan zeker in dialoog gaan met de groep over het vergoeden van reeds gemaakte kosten in functie van het verblijf, bijvoorbeeld verwarming die reeds draait, sanitair dat op vraag van de groep gehuurd werd of voedsel dat al uit de diepvriezer is gehaald. De overgrote meerderheid van de groepen zal begrip tonen en bijdragen in (een deel van) de gemaakte kosten.

Uitbaters en groepen aan het woord

We spraken met verschillende uitbaters en groepen over overmachtssituaties die ze hadden meegemaakt in het verleden. We hebben het dan niet alleen over een pandemie, maar ook over brand, overstromingen en de aanwezigheid van ongedierte. En telkens valt op dat uitbaters en groepen met elkaar in gesprek gaan om samen tot een vergelijk te komen.

BEDWANTSEN

Duindal is een jeugdverblijf in zelfkook, gelegen in Westende. Het verblijf is erkend als type B met een totale capaciteit van 32 personen. Aan het woord is Lieselotte Cavyn, die samen met Bart Soete het verblijf uitbaat.

Drieboomkensberg is een Hopper jeugdverblijf type C gelegen in Westmalle. Het domein telt 3 gebouwen en 142 bedden. Daarnaast kunnen nog eens 200 personen overnachten in tenten. Groepen kunnen kiezen uit de formules zelfkook of volpension. Aan het woord is Peter Schepers, centrumverantwoordelijke van het verblijf.

Lieselotte Cavyn en Bart Soete (Duindal): "In de praktijk wil je zo'n voorval zo snel mogelijk achter je laten."

Met welke onverwachte gebeurtenis werd je geconfronteerd?

Lieselotte: "Eind september 2019 werden we geconfronteerd met bedwantsen. Dat is een kleine parasiet die leeft van het bloed van mensen en dieren. Ze houden van warmte en zijn vooral 's nachts actief. In slaapzalen verschuilen ze zich graag in naden van matrassen of tussen de lattenbodems. Wie gebeten wordt, krijgt huiduitslag en jeuk."

Peter: "Ook wij werden in 2019 geconfronteerd met een echte bedwantsenplaag. Die dieren kunnen 12 maanden overleven zonder voedsel, dus je moet dit bestrijden. Er is geen andere keuze."

Wanneer werden de bedwantsen precies vastgesteld?

Lieselotte: "Dat was op een zaterdagavond. De groep reageerde heel assertief en eiste onmiddellijk schadevergoedingen. Concreet vroegen ze de terugbetaling van de dokters- en apothekerskosten en de kosten voor de droogkuis. Er werd zelfs gesproken over het desinfecteren van de eigen woning als ook daar bedwantsen zouden optreden."

Peter: "Die assertiviteit heb ik ook ervaren. Je wordt door de groep onmiddellijk als schuldige aangewezen. Ze willen namelijk dat je de financiële gevolgen betaalt."

Hoe hebben jullie daarop gereageerd?

Lieselotte: "We hebben onze verzekeringsmaatschappij gecontacteerd, maar vingen bot. Het probleem is dat je moet aantonen wie de bedwantsen binnenbracht. Dat is natuurlijk onmogelijk."

Peter: "We hebben dit binnen Scouts en Gidsen Vlaanderen onderzocht en konden eveneens geen beroep doen op onze verzekering, noch voor de bestrijding, noch voor de gevolgschade en ook al niet voor het inkomstenverlies. Je kan je voor dit specifieke geval van overmacht wel verzekeren, maar dat is veel te duur."

Wat waren de gevolgen voor de verblijvende groep en de daarop volgende groepen?

Lieselotte: "Voor de verblijvende groep was vertrekken op zaterdagavond geen optie. Ze zijn het hele weekend gebleven. De andere

groepen werden geïnformeerd, maar konden hun verblijf verderzetten omdat er geen volle bezetting was. De kamer met de bedwantsen werd wel gesloten.”

Peter: “Bij ons waren de bedwantsen verspreid over elf kamers. Wij waren dus genoodzaakt om de groepen onderdak te bieden in nabijgelegen jeugdverblijven. Dat was veel werk omdat niet alle jeugdverblijven dezelfde capaciteit hebben. Daarom werden soms bedden gehuurd via een Nederlandse firma.”

Hoe snel was de kamer opnieuw beschikbaar?

Lieselotte: “Dat duurde zes maanden omwille van diverse redenen. Het bestrijden van het ongedierte verliep niet van een leien dakje. De eerste firma bestreed de bedwantsen met vergif, maar zonder succes. Daarna zochten we een andere firma die ons met een hittebehandeling wel uit de nood kon helpen.”

Peter: “Die foute behandeling hebben we ook gekregen. Daardoor zijn we veel kostbare tijd verloren. Enkel verhitting is een oplossing.”

Wat was de totale kost van de bedwantsenplaag?

Lieselotte: “Ongeveer 10 000 euro. Daarin zit de behandeling, de compensaties aan de groepen en het aankopen van nieuwe bedden en matrassen. Dit laatste deden we uit voorzorg.”

Peter: “Schrik niet, bij ons was de totale kost 175 000 euro. De juiste behandeling kostte ons 1 100 euro per kamer, maar de foute behandeling werd ons ook aangerekend. Bovendien werd ons toen geadviseerd om alle muren te schilderen omdat ze te poreus waren. En dan heb je nog zes maanden van inkomstenverlies. Het was dus een heel bittere pil.”

Werden de geëiste schadevergoedingen van de eerste groep betaald?

Peter: “Ja, en we zijn daarin misschien te ver gegaan. Er werden drie huizen op onze kosten behandeld omdat de bedwantsen volgens de groep waren meegereisd.”

Lieselotte: “We hebben het verblijf niet aangerekend en de gemaakte kosten tijdens het verblijf terugbetaald. Maar op de eis om hun huizen te behandelen, zijn we niet ingegaan.”

Werd er overmacht ingeroepen?

Lieselotte: “Neen. In theorie is het wellicht overmacht, waardoor je bepaalde onkosten niet hoeft te vergoeden. Maar in de praktijk wil je zo'n voorval zo snel mogelijk achter je laten en negatieve recensies vermijden. Overmacht afdwingen voor de rechtbank is dus uitgesloten.”

Peter: “Ik volg die redenering. Je neemt alle schuld op je en wil het hoofdstuk zo snel mogelijk afronden.”

Vroegen de daaropvolgende groepen ook compensaties?

Lieselotte: “Neen. Die vraag is ons nooit gesteld. Wel hebben we uit eigen beweging de groepen wat extra verwend.”

Peter Schepers (Drieboomkensberg): "Door een foute behandeling zijn we veel kostbare tijd verloren."

BRAND

De Scouts SIK uit Gent verhuurden hun lokalen als jeugdverblijf type A onder de naam Den Otter. In 2018 werd dit verhaal brutaal afgebroken door een felle brand. Aan het woord is Lotte De Brabandere, leidster van de scoutsgroep.

Wanneer is de brand ontstaan?

Op 24 juli 2018 kreeg ik 's nachts telefoon van mijn ouders dat de lokalen brand hadden gevat. We waren toen op kamp in Dendermonde.

Was het lokaal op dit moment verhuurd?

Neen, gelukkig niet. We verhuren enkel in de weekends.

Wat was de oorzaak?

Het was kwaad opzet. De dader is gevat en zit in de cel. Hij was bij de politie als pyromaan gekend.

Wat waren de precieze gevolgen voor het gebouw?

Totale vernieling. Alles werd ondertussen afgebroken en de nieuwbouw hopen we deze zomer te finaliseren. Verhuren kunnen we dan weer in september, dat hopen we toch.

Wat waren de gevolgen voor de toekomstige groepen?

Stad Gent gaf ons containers, zodat we konden overwinteren met onze scoutswerking, maar voor verhuur voldeden die containers

Lotte De Brabandere (Den Otter): "We kregen veel steunbetuigingen na onze brand en sommige groepen stortten zelfs een deel van hun waarborg op de rekening van onze crowdfunding."

niet. We hebben al die groepen geannuleerd en hun waarborg teruggestort.

Vroegen groepen een schadevergoeding omwille van contractbreuk?

Ik had inderdaad schrik voor negatieve reacties. Ik dacht dat ze kwaad of minstens teleurgesteld zouden zijn. Maar het was net andersom. We kregen veel steunbetuigingen en sommige groepen stortten zelfs een deel van hun waarborg op de rekening van onze crowdfunding.

Hoe groot is het inkomstenverlies uit verhuur?

Dat ligt tussen de 8 000 en 10 000 euro per jaar.

Werden de inkomstenverliezen gecompenseerd door de verzekering?

We kregen van de verzekering 63 000 euro, dit voor de heropbouw van het lokaal. Ik denk niet dat we voor inkomstenverliezen verzekerd zijn.

Hoe wordt de nieuwbouw gefinancierd?

We krijgen een stevige subsidie van stad Gent en een renteloze lening van de parochie. Verder hebben we het bedrag van de verzekering en de bijdrages uit de crowdfunding.

Moet de pyromaan niet bijdragen?

De rechter gaf hem een celstraf. De schade moet hij binnen onbepaalde duur terugbetalen aan de verzekering. Maar in de feiten heeft hij te veel schulden waardoor dit niet zal gebeuren. Ons inkomstenverlies op hem verhalen, heeft daarom ook weinig zin.

WATEROVERLAST

In de tweede helft van juli 2021 plande KSA Mortsel voor een honderdtal leden een tentenkamp in Wallonië. Wegens wateroverlast kon dit niet doorgaan. Aan het woord is KSA-leidster Lotte Weyn.

Is het kamp in Wallonië definitief geannuleerd?

Ja. Zoals iedereen ondertussen weet, was een kamp in Wallonië organiseren onmogelijk geworden.

Vanuit het jeugdwerk werd een oproep verspreid om terreinen in Vlaanderen ter beschikking te stellen. Hebben jullie daarvan gebruik gemaakt?

Inderdaad. De organisatoren van het festival in Dranouter konden omwille van de beperkende coronamaatregelen geen familiecamping organiseren en stelden hun vrije terrein voor ons open.

Dat is dus twee keer een terrein huren voor één kamp.

Neen. Het kampeerterrein in Wallonië was te betalen bij aankomst en de terreinen van Dranouter werden ons gratis aangeboden.

Wilde de uitbater in Wallonië het inkomstenverlies niet gedeeltelijk gecompenseerd zien?

We hebben de uitbater gecontacteerd. Betalen voor 2021 was niet nodig. Wel hebben we ondertussen geboekt voor volgend jaar. Zo bieden we hem perspectief, want het terrein was voor die periode nog niet verhuurd.

Werd de overmachtssituatie voor jullie dan een financiële meevaller?

Toch niet. Ook de terreinen in Dranouter overstromden. Hierdoor werd het kamp drie dagen vroeger stopgezet. Maar wij konden niet zomaar naar huis. We hadden namelijk heel wat werk om alle materiaal van het terrein te krijgen. Daarom verbleven we met de leidingsploeg twee nachten in een jeugdverblijf uit de regio. De eerste avond werd het verblijf aangeboden als noodopvang vanuit de gemeente Heuvelland. De tweede nacht verbleven we op eigen kosten, dit gelukkig aan een voordeeltarief. Verder was er heel wat voeding verloren.

Vroegen de ouders geen compensatie voor het ingekorte kamp?

Neen, integendeel. We kregen heel wat complimenten voor ons doorzettingsvermogen en de manier waarop we de overmachtsituatie hebben aangepakt. Het was namelijk een heel gedoe om alle verloren voorwerpen terug bij de juiste ouders te krijgen.

Was er door de overstroming geen schade aan materiaal waardoor een tussenkomst van de verzekering nodig was?

Lotte Weyn (KSA Mortsels): "We hebben ondertussen geboekt voor volgend jaar, zo bieden we de uitbater perspectief."

Neen, we hebben veel geluk gehad. Ook met de hulp die we kregen van de organisatoren van het festival en de brandweer en burge-meester van Heuvelland.

CORONA

De stedelijke basisschool Klaverdries uit Gent plande voor een twintigtal leerlingen een verblijf in Verloren Bos te Lokeren, maar annuleerde omwille van corona. Aan het woord is Maité Wessels, leerkracht van het 6de leerjaar.

Wanneer werd het verblijf geboekt?

Als net afgestudeerde leerkracht kreeg ik in september de opdracht om samen met een collega een jeugdverblijf te zoeken voor een geïntegreerde werkperiode. In de school is dat een traditie. Het was ook de eerste vraag van de leerlingen aan mij: wanneer gaan we op schoolreis?

Wanneer zou het verblijf plaatsvinden?

Graag hadden we zo snel mogelijk geboekt zodat we aan teambuilding konden doen, maar alles was volzet. Daardoor werd er pas geboekt voor de maand december.

Waarom boekte de school niet vroeger?

Het jeugdverblijf waar de school vroeger verbleef, had de prijzen verhoogd en dat paste niet meer in het budget. Dit in combinatie met een stoppende leerkracht zorgde ervoor dat de zoektocht naar een nieuw verblijf werd uitgesteld.

Wanneer werd het verblijf geannuleerd?

Zodra de overheid besliste om meerdaagse uitstappen voor scholen te verbieden, besliste het schoolbestuur en de directie om het meerdaagse verblijf te annuleren.

Werd het verblijf omgeboekt naar een latere datum?

We zitten op dit moment in een turbulente periode door besmettingen en quarantaines. Hierdoor werd over het omboeken nog niet beslist.

Welke gevolgen had de annulatie voor de klas?

De vierde golf zorgde voor het schrappen van heel wat lessen. De decemberdagen hebben we daarom maximaal benut voor het geven van les, dus ook in de periode waarin we de kasteelklassen hadden gepland.

Werd er een voorschot betaald en werd dit reeds teruggestort?

Jawel, er werd een voorschot overgeschreven, maar dat is nog niet teruggestort. De uitbater wacht wellicht onze beslissing over het al dan niet omboeken af.

Bekijken jullie de annulatieregels bij het boeken?

Neen, de annulatieregels werden niet vergeleken.

Overmacht verzekeren

Overmacht bevrijdt je van je verplichtingen en aansprakelijkheid, maar zadelt je misschien wel op met een aanzienlijke factuur. Hoe kan je je hiertegen verzekeren? Die vraag stelden we aan Luc Wasteels, senior accountmanager bij IC Verzekeringen.

Is het mogelijk om je tegen overmacht te verzekeren?

Overmacht is een specifiek juridisch begrip dat een niet toerekenbare onmogelijkheid aanduidt om een verplichting na te komen. Hierdoor wordt de persoon in kwestie bevrijd van deze verplichting. Men gaat er immers van uit dat "niemand gehouden is tot het onmogelijke".

Welke invloed heeft overmacht op je verzekering?

Uitbaters van jeugdverblijven hebben wellicht allemaal een brandverzekering. Dit is een verzekering voor het patrimonium dat je zelf bezit. Het vergoedt alle materiële schade die het gevolg is van brand en natuurrampen, zoals een aardbeving, een storm of een overstroming. In geval van overmacht zal die schade vergoed worden. Opgelet: de vergoeding kan wel verschillen tussen maatschappijen onderling.

In geval van overmacht vervalt de aansprakelijkheid. Heeft dit gevolgen voor de verzekering?

Een partij die schade oploopt door gevallen van overmacht zoals hierboven omschreven, zal vergoed worden door bijvoorbeeld haar eigen brandverzekering. Maar een partij die haar schade wenst te verhalen op een andere partij die verantwoordelijk kan gesteld worden, moet er rekening mee houden dat overmacht kan ingeroepen worden om deze aansprakelijkheid af te wimpelen. Een voorbeeld: een boom valt op een gebouw van een derde. In principe wordt dan de schade aan het gebouw verhaald op de eigenaar van de boom, tenzij het een uitzonderlijke windkracht was. En dat laatste wordt geval per geval beoordeeld.

Welke materiële schade kan je bij de brandverzekering precies aangeven?

Dat hangt van de polis af. Bij heel wat brandverzekeringen kan je schade aangeven aan zowel roerende als onroerende goederen. Ook temperatuurschommelingen naar aanleiding van een

energiestoring kunnen in de brandpolis opgenomen worden. Concreet gaat het bijvoorbeeld over vernielde huishoudapparaten door blikseminslag of de inhoud van de diepvries na een stroompanne.

Wanneer een uitbating getroffen wordt door een brand of een natuurramp, dan zijn er ook inkomstenverliezen. Zijn die verzekerd?

Wanneer je niet meer kan exploiteren, dan leid je bedrijfsschade of inkomstenverlies. Dat zit niet standaard in de verzekering, maar kan afzonderlijk opgenomen worden. Opgelet: enkel bedrijfsschade die verzekerd is via de brandverzekering, is verzekeraar.

Hoe wordt die bedrijfsschade of inkomstenverlies berekend?

Om dit te bepalen, hebben we informatie nodig over de aard van de exploitatie en de omzet of de bedrijfsresultaten.

Wat is de kostprijs voor zo'n bijkomende verzekering?

Ook dit hangt af van parameters, zoals de aard van exploitatie en de omzet die het verblijf realiseert.

Uitbaters worden niet enkel door een brand of een natuurramp getroffen. Hoe kunnen ze zich verzekeren tegen de gevolgen van bijvoorbeeld een pandemie of ongedierte?

Een pandemie valt niet te verzekeren. Dat is financieel niet haalbaar. Het is aan de overheid om hiervoor verschillende beschermingsmechanismen te activeren. Bovendien is het niet evident om aan te tonen wat de precieze oorzaak is. Dat geldt ook voor ongedierte. Een standaardoplossing om de schade die ongedierte veroorzaken te vergoeden, is hier niet voorhanden.

HUIS WERK 66

In april verschijnt HuisWerk 66, met daarin een dossier rond het nieuwe online promotiekanaal voor jeugdverblijfscentra en kampeerterreinen in Vlaanderen.

Dit nagelnieuw platform voor groepen en uitbaters vervangt in de zomer www.jeugdverblijven.be en de website van CJT Boekingscentrale. De opvolger moet het aanbod van jeugdverblijfscentra en kampeerterreinen op een eenvoudige, snelle en overzichtelijke manier tot bij de doelgroep

bringen. Het gratis promotieaanbod blijft bestaan voor elke uitbater, maar daarnaast kunnen uitbaters in zelfkook kiezen voor formules die helpen bij het boekingsproces en de bijhorende administratieve verplichtingen. Benieuwd wat het wordt? Tel dan zeker af naar de maand april, want dan bezorgen we je een pak meer informatie.

Heb je zelf nog goede suggesties of tips of wil je reageren op dit thema, laat het ons weten via ondersteuning@cjt.be.

NIEUWSFLASH

SPEEL-EET-BELEEFBOSSEN

In ons vorig HuisWerknummer vond je een dossier rond het aanplanten van groen. Daarin werd verwezen naar een proefproject “speel-eet-beleefbossen voor Oost-Vlaamse jeugdverblijven”. Hun ervaringen vond je in het dossier, maar deze staan nu nog uitgebreider omschreven in een handleiding van BOS+.

Wil je zelf een speel-eet-beleefbos aanplanten en wil je alle aanwezige informatie verzamelen? Surf dan naar www.bosplus.be/nl/speel-eet-beleef.

JODIUMPILLEN

In geval van een nucleaire ramp kunnen jodiuipillen een belangrijke rol spelen in het beschermen van jonge kinderen. Zij lopen dan nl. een verhoogd risico op kanker en andere aandoeningen. De snelle inname van een jodiuipil kan dan de ergste gevolgen voorkomen. Sinds 2010 worden daarom gratis jodiuipillen via de apotheek aangeboden.

Dit is vooral interessant voor jeugdverblijven die in de buurt gelegen zijn van nucleaire sites (Doel, Mol-Dessel en Borssele). De terbeschikkingstelling van jodiuipillen is geen verplichting, maar kan wel een wereld van verschil maken bij een nucleair ongeval. Dit is medicatie, dus hou dit zeker buiten het bereik van kinderen.

Voor meer informatie kan je terecht op deze website: www.nucleairrisico.be/voor-collectiviteiten.

AANBOD IN FEBRUARI-MAART

De komende weken organiseren we verschillende (online) vormings- en uitwisselingsmomenten.

Er zijn heel wat verzekeringen op de markt, maar welke zijn verplicht en welke zijn facultatief voor jeugdlogies? Is het wenselijk of zelfs verplicht om de eigen vrijwilligers te verzekeren? Wat met objectieve aansprakelijkheid en afstand van verhaal? Wanneer kan je beroep doen op rechtsbijstand? Enz.

Deze sessie wordt begeleid door Luc Wasteels van IC Verzekeringen. Je kan kiezen uit twee momenten: maandagnamiddag 7 februari of dinsdagavond 8 februari.

Uitbaters kunnen sinds 2005 terecht bij een ondersteuningsstructuur: CJT. Samen kijken we naar de toekomst. Welk soort ondersteuning hebben uitbaters nodig? Welke

nieuwe accenten moet CJT leggen, aanvullend op de huidige werking? Dinsdagavond 22 februari gaan we hierover in dialoog met de uitbaters.

In 2022 lanceert CJT de langverwachte opvolger van jeugdverblijven.be. Uitbaters van jeugdverblijfcentra, kampeerterreinen en hostels kunnen via dit vernieuwd platform gratis promotie blijven voeren. Verblijven in zelfkook kunnen bovendien gebruik maken van een nieuwe reservatietool, met heel wat handige toepassingen. We overlopen de uitgebreide mogelijkheden en luisteren naar jullie feedback. Hiervoor leggen we nog data vast in de loop van de maand maart.

Inschrijven kan via www.cjt.be/ondersteuning/vorming.

RENOVATIEVERPLICHTINGEN

Jeugdverblijven, zowel in volpension als in zelfkook, worden beschouwd als niet-residentiële gebouwen. Vanaf 1 januari 2022 geldt een renovatieverplichting voor alle niet-residentiële gebouwen waarvan de authentieke akte voor verkoop, erfpacht of opstelrecht verleden werd. Opgelet: bij een verlenging van het recht op opstal of een erfpacht is de renovatieverplichting niet van toepassing.

Concreet houdt de verplichting in dat wie een (deel van een) gebouw verwerft, het gebouw binnen de vijf jaar aan specifieke energiebesparende maatregelen moet onderwerpen. Deze energiebesparende maatregelen hebben betrekking op dakisolatie, beglazing, verwarming en koelinstallaties. Ook moet er binnen de vijf jaar een welbepaald energielabel behaald worden.

Voor meer informatie verwijzen we naar de website van het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap: www.energiesparen.be/bouwen-en-verbouwen/niet-residentiële-gebouwen.

Centrum voor Jeugdtoerisme ^{VZW}

ONDERSTEUNING

Heel wat regelgeving heeft rechtstreeks of onrechtstreeks een weerslag op jeugdtoerisme. Als hieraan wordt gesleuteld, tracht CJT Ondersteuning op de eerste rij te zitten. In HuisWerk belichten we telkens de actualiteit van ons vertegenwoordigingswerk.

... LAAT JE STEM HOREN

Helaas bepaalt ook deze winter corona sterk de agenda van ons beleidswerk, maar het heeft niet zo veel zin om dit tijdschrift te gebruiken voor een stand van zaken. In onze digitale nieuwsbrieven kunnen we veel korter op de bal spelen. Perspectief op een snelle en veilige heropstart en steunmaatregelen blijft in ieder geval onze drijfveer.

Daarnaast gaat onze volle aandacht naar de twee nieuwe decreten, die vanaf 2023 operationeel moeten zijn. Op 11 januari werd alvast het logiesdecreet goedgekeurd in de commissie toerisme van het Vlaams parlement ... een nieuwe stap in het traject dat moet afgelegd worden. Voor en na de commissie hadden we contact met parlementairen van verschillende politieke partijen. We delen samen het gevoel dat dit nieuwe decreet een goede zaak is voor de jeugdverblijfcentra, enkel is er nog bezorgdheid over de invulling van de nieuwe brandveiligheidsnormen. In februari werken we samen met brandweer en Toerisme Vlaanderen aan een veilig en haalbaar kader.

Wat subsidies betreft, wordt 2022 een overgangsjaar. Infrastructuursubsidies zullen door Toerisme Vlaanderen een laatste keer worden toegekend via het decreet 'toerisme voor allen'. Vlaams minister van toerisme Demir heeft het beschikbare budget voor 2022 verhoogd tot een bedrag van 3,5 miljoen euro. Voor het eerst in jaren komen nieuwbouw en totaalrenovatie opnieuw in aanmerking voor betoelaging, naast de klassiekers brandveiligheid, modernisering en kindvriendelijkheid. Indienen kan tot 31 maart.

Voor het gedeelte infrastructuursubsidies dat via het Departement Cultuur, Jeugd en Media verloopt (ook gekend als de vroegere FoCI-subsidies), is er nog geen duidelijkheid. Het vorige subsidie-reglement zette vooral in op energiebesparende maatregelen en toegankelijkheid, maar de termijn ervan liep af eind 2021. Een nieuw reglement is helaas nog niet in voege. Momenteel werken we mee aan een advies dat de Vlaamse Jeugdraad begin februari uitbrengt over een ontwerp van reglement. Het eindrapport van de evaluatie die in 2020 plaatsvond en waarbij ook de jeugdverblijfcentra werden betrokken, is daarbij onze leidraad. Wel is nu reeds duidelijk dat de traditionele indiendatum van 1 april zal opschuiven tot na de zomer. We zorgen voor extra info, van zodra er meer duidelijkheid is.

Voor het decreet dat de werkings- en personeelssubsidies regelt, is de ambitie nog steeds om te landen tegen 1 juni. In dat geval zouden personeelssubsidies voor de periode 2023-2026 moeten aangevraagd worden tegen 1 juli. Ook hier vervalt de klassieke aanvraagdatum van 1 april dus dit jaar. Op 20 januari gaven we aan de uitbaters die momenteel genieten van een personeelssubsidie, een korte toelichting over de inhoud van de te schrijven beleidsnota's. Heb je dit gemist, dan mag je zeker nog contact opnemen met CJT. Eind april of eerste helft mei organiseert het Departement Cultuur, Jeugd en Media zelf nog een aantal infosses, verspreid over Vlaanderen.

Jeugdverblijfcentra die enkel gebruik wensen te maken van de werkingssubsidie vanaf 2023, moeten hiervoor pas in het najaar van 2022 de nodige aanvragen te doen.

Goed nieuws is alvast dat Vlaams minister van jeugd Dalle (vanaf 2023) 1,2 miljoen euro extra heeft gereserveerd voor dit decreet.

Het beloven dus nog drukke en spannende maanden te worden. Maar we zijn hoopvol dat we hier de komende jaren als jeugdverblijfssector versterkt zullen uit komen.

VRAAG HET AAN ...

Centrum voor Jeugdtoerisme^{vzw}

ONDERSTEUNING

Elk kwartaal krijgen we tientallen vragen van uitbaters over uiteenlopende thema's. In HuisWerk maken we telkens een beknopte bloemlezing van vragen en antwoorden die ook voor andere uitbaters interessant kunnen zijn.

We betalen onze vrijwilligers een vergoeding. Wat zijn de maximumbedragen die we in 2022 mogen uitkeren?

De maximale bedragen van de forfaitaire onkostenvergoeding voor vrijwilligers in 2022 bedragen 36,11 euro per dag en 1 444,52 euro op jaarbasis.

In de buurt werden onlangs veertien damherten gedood door een wolvenroedel. Hoe ver reikt mijn verantwoordelijkheid als uitbater indien er iets gebeurt met een kind?

Mocht er ooit een ongeval gebeuren met een wolf op jouw kampplaats, dan ben je daar niet meteen aansprakelijk voor. Het is namelijk zo dat wolven zelf mensenschuw zijn en dat de kans dus ook bijzonder klein is dat ze je kampterrein betreden als het daar vol kinderen loopt. Het is sowieso heel uitzonderlijk dat een wolf mensen aanvalt.

Wat je wel moet vermijden, is dat de wolf eten krijgt van mensen, want dan creëer je een onnatuurlijke situatie, waardoor een wolf wel gevaarlijk kan worden als het eten waaraan hij gewend is geworden, niet meer beschikbaar is. Dus je kan de groep best laten weten dat ze geen eten mogen achterlaten, uiteraard zonder hiermee paniek te zaaien.

Nog als kanttekening: groepen gaan ook al jarenlang op kamp in bossen waar everzwijnen verblijven, de kans op een aanval is hier groter dan bij een wolf, maar dat is een risico dat groepen ondertussen aanvaarden.

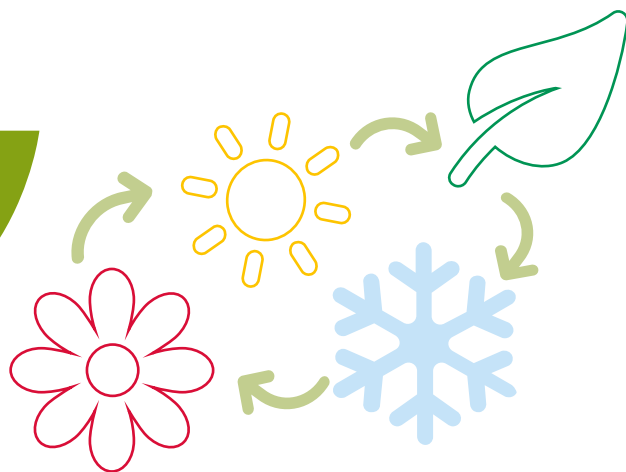
Moeten leerlingen in het zesde leerjaar die ouder zijn dan 12 jaar en 2 maanden, hun covid safe ticket tonen als ze meegaan op zoekklas?

Meerdaagse schooluitstappen in volpension vallen onder de horecaregels. Dat betekent dus ook het opvragen van een corona safe ticket, maar in de horeca is dat pas vanaf 16 jaar. Geen probleem dus voor lagere scholen. Wel opgelet als de klas bijvoorbeeld een museum gaat bezoeken, daar wordt het CST wel gevraagd vanaf 12 jaar en 2 maanden.

Hoe frequent moet de elektrische installatie van een jeugdverblijf gekeurd worden?

Het AREI (algemeen reglement op de elektrische installaties) verplicht een keuring van de elektrische installatie bij ingebruikname. Daarbij moet een ééndraadschema en een situatieschets voorgelegd worden. Nadien moeten installaties op laagspanning om de vijf jaar gekeurd worden, voor installaties op hoogspanning geldt een jaarlijkse herkeuring. Enkel een erkend controleorganisme mag de keuringen uitvoeren. Wie personeel in dienst heeft, is op basis van de codex welzijn ook verplicht over een risicoanalyse te beschikken.

SEIZOENSTIP

Sorteren van keukenafval

In deze rubriek belichten we een 'good practice' die andere uitbaters kan inspireren. Dit keer belichten we de sorteerplicht van keukenafval.

Wetgeving keukenafval

Sinds 1 januari 2021 werd de sorteerverplichting voor bedrijven uitgebreid. Naast de 21 bestaande afvalfracties kwamen er nog eens 3 fracties bij: keukenafval/etensresten, levensmiddelenafval (verpakte voeding) en matrassen.

Het verplicht sorteren van keukenafval gaat stapsgewijs. Vandaag geldt de verplichting voor jeugdverblijven waar minstens 50 maaltijden per dag bereid worden. Dat gaat over de opstelsom van alle warme maaltijden (middag- of avondmaal). De aangeboden formules (zelfkook of volpensioen) en bezettingsgraad spelen daarbij geen rol. Ook jeugdverblijven of kampeerterreinen die enkel in de zomer groepen ontvangen, moeten hierdoor voldoen aan de verplichting.

Vanaf 1 januari 2024 geldt de sorteerplicht dan voor elk jeugdverblijf en kampeerterrein, ongeacht het aantal maaltijden.

Voordelen van sorteren

Door keukenafval te sorteren, vermindert de hoeveelheid restafval. Dit is de duurste fractie en levert dus in veel gevallen een financieel voordeel op. Maar belangrijker is dat sorteren een positieve ecologische impact heeft. Door vergisting van keukenafval en etensresten wordt namelijk biogas geproduceerd. Dit wordt vervolgens omgezet in warmte of elektriciteit.

Een restproduct van die biogasproductie is compost of digestaat, afhankelijk van het soort installatie. Compost of digestaat stimuleren het bodemleven, verbeteren de bodemstructuur en zorgen voor minder bodemerosie. Sorteren biedt dus heel wat voordelen.

Wie haalt keukenafval op?

De wetgeving maakt voor het ophalen van afval een onderscheid tussen huishoudelijk en bedrijfsafval. Voor beide geldt specifieke regelgeving.

Afval van jeugdverblijven en kampeerterreinen wordt beschouwd als bedrijfsafval. Bedrijfsafval wordt ingezameld door een geregistreerd inzamelaar. Een lijst met geregistreerde inzamelaars vind je op de website van OVAM (zie qr-code).

Heb je slechts kleine hoeveelheden keukenafval en val je vandaag nog niet onder de sorteerverplichting? Dan kan je contact opnemen met je gemeentelijke intercommunale om te bekijken of zij het keukenafval kunnen meenemen tijdens hun huishoudelijke rondes. Let op; de gemeente is hier niet toe verplicht. Indien dit niet mogelijk is, dient er sowieso een contract met een inzamelaar afgesloten te worden.

Tip: neem contact op met je gemeente of een private ophaler voor een geschikte container om je keukenafval en etensresten in te verzamelen.

Groepen informeren

Een eerste stap is keukenafval of voedseloverschotten zo veel mogelijk vermijden. Wanneer er geen keukenafval is of voedselresten zijn, dan moet er uiteraard niets gestockeerd, opgehaald en verwerkt worden.

Wie volpensioen aanbiedt, kan zelf diverse initiatieven nemen om de hoeveelheid keukenafval te beperken. Minder evident is het voor wie de formule zelfkook aanbiedt. Veel hangt dan af van de ervaring van de groepen. Als uitbater kan je wel de website www.kokenopkamp.be aanbevelen en hen stimuleren voedselresten op een creatieve manier te verwerken in de keuken.

Is er toch keukenafval, dan kan je de groepen vragen om keukenafval goed te sorteren. Een affiche om te sensibiliseren kan je downloaden via onderstaande qr-code.

Tip: zorg voor goede afvalbakken in de refter en de keuken waarin de verblijvende groep en/of de keukenmedewerkers hun etensresten en keukenafval kunnen gooien. Neem hiervoor contact op met je gemeente, je private ophaler of koop zelf geschikte afvalbakken.

Bron: ovam.be

Guy Bouwens (De Kruiskwacht)

Wieland De Meyer (De Lork)

Uitbaters aan het woord

Guy Bouwens is uitbater van de Kruiskwacht. Het jeugdlokaal heeft het jeugdlabel A en biedt onderdak aan 70 personen. In tenten kunnen nog eens hetzelfde aantal mensen slapen. De aangeboden formule is zelfkook.

Wat moeten groepen doen met keukenafval?

Keukenafval wordt bij ons afzonderlijk ingezameld. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen GFT dat op onze composthoop moet belanden en ander keukenafval zoals gekookte voeding, vlees en broodresten waarvoor we een afzonderlijke container hebben.

Moet GFT afzonderlijk gehouden worden?

Alles van keukenafval kan in de container, maar je kan niet alles composteren. Dan heb je na verloop van tijd meer ratten dan kinderen op je kampplaats. Door toch te composteren, beperken we het aantal containers.

Welke impact heeft het sorteren van keukenafval op je restafval?

Ik stel vast dat we minder moeten bijbetalen voor overgewicht bij het restafval. Toch blijft de restafvalfractie groot.

Hoe worden de sorteerinstructies opgevolgd?

Dat hangt van de groep af. Sommige groepen doen het direct voorbeeldig, andere moet je bijsturen. Ik merk ook dat het vaak fout loopt op de laatste dag. Dan blijft een beperkte groep over die snel wil handelen. Alles vliegt dan bij het restafval, zelfs niet gebruikte aardappelen of broden.

Hoeveel keukenafval heb je gemiddeld per groep?

Dat is soms verrassend weinig. Misschien komt het toch in het restafval of kopen ze geschilde aardappelen, diepvriesgroenten of blik. Wel zie ik de hoeveelheden papier, karton en pmd toenemen, wat opnieuw problemen oplevert. Die fractie komen ze één keer in twee weken ophalen. Een frequentie die te laag ligt. Om het stockageprobleem op te lossen, rijden we naar het containerpark. Een private firma inschakelen doen we voorlopig niet, want dat jaagt de prijs opnieuw de hoogte in.

Welke impact heeft slecht sorteren op het kampbudget?

Hoe meer containers, hoe duurder de rekening. Sorteren kost hierdoor steeds meer. Toch zie ik daarin geen probleem. Ik vrees

eerder de strengere opvolging van het sorteren. In 2023 moet alles in doorzichtige zakken (nvdr: inzamelaars van afval moeten het sorteren controleren. Hoe ze dit doen, bepalen ze zelf. Werken met doorzichtige zakken kan een manier zijn, maar is geen algemene regel). Wat als groepen tegen dan nog foutief sorteren? Moet ik dan een boete betalen? Hoe reken ik dat dan door aan de groep? En wat als de firma het afval plots weigert mee te nemen? Ik vrees dat het voor de uitbaters niet eenvoudiger wordt.

Wieland De Meyer is uitbater van De Lork, een jeugdverblijf gelegen in Kemmel. Het jeugdverblijf biedt enkel de formule volpension aan en heeft een totale binnencapaciteit van 174 personen.

Wat doen jullie met keukenafval?

Keukenafval splitsen we op in twee fracties. GFT-afval wordt meegegeven met het huishoudelijk afval, voedseloverschotten worden opgehaald door een private firma.

Wat zijn de voor- en nadelen van het sorteren van keukenafval?

Keukenafval sorteren is recent verplicht voor bedrijven, maar in de feiten doen we dat al een hele tijd. Zo reduceren we het gewicht restafval, wat een positieve impact heeft op de factuur. Restafval betaal je namelijk per gewicht. Het nadeel is dat sorteren gepaard gaat met extra containers en daarvoor heb je ruimte nodig.

Hoeveel containers voorzie je voor keukenafval en hoe frequent worden ze opgehaald?

Gemiddeld hebben we drie containers van 240 liter met voedseloverschotten. Die worden wekelijks opgehaald. Tweewekelijks worden nog eens 1 of 2 containers van 240 liter GFT afval opgehaald.

Zorgt keukenafval voor geurhinder?

De containers met keukenafval worden afgesloten, dat valt dus mee. Bovendien staan ze afgezonderd.

Hoe proberen jullie de hoeveelheid keukenafval te beperken?

In de keuken is vooral het inschatten van de hoeveelheden belangrijk. De hamvraag: zijn onze klanten "grote eters" of niet? Verder geven we de begeleiders die het buffet bedienen, duidelijke instructies. Zo vermijden we overschotten of tekorten.

HUIS IN DE KIJKER

Huis Over Grenzen, een confrontatie met heden en verleden

Lommel ligt in de Limburgse kempen, vlak onder de Nederlandse grens. De regio is toeristisch gekend voor o.m. de Lommelse Sahara en Bosland, het grootste avonturenbos van Vlaanderen met daarin onder andere de fietsbeleving 'fietsen door de bomen'. Minder gekend is de Duitse militaire begraafplaats waar 39 111 doden uit vooral de Tweede Wereldoorlog begraven liggen. Het is de grootste Duitse oorlogsbegraafplaats buiten Duitsland van West-Europa. En net daar, met zicht op die begraafplaats, ligt Huis Over Grenzen, een jeugdverblijf type C voor maximaal 67 personen. Verblijven kan er zowel in zelfkook als volpension.

EEN DUIJS JEUGDVERBLIJF

"Huis Over Grenzen is een jeugdverblijf van de Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge", start Myriam Koonings, leidinggevende van het verblijf, haar verhaal. "Dat is een Duitse humanitaire vereniging die zich vooral inzet voor de Duitse oorlogsslachtoffers. De vereniging verzamelt en bewaart informatie over de slachtoffers, houdt contact met de nabestaanden en verzorgt de graven."

"Klein is de vereniging niet", legt Myriam uit. "De vereniging telt liefst 500 werknemers die wereldwijd instaan voor 832 Duitse militaire begraafplaatsen."

De vereniging heeft ook een eigen jeugdwerking? "Dat klopt, de vereniging zet volop in op educatie en organiseert daarvoor ontmoetingen tussen jongeren. De eigen jeugdwerking speelt daarin een cruciale rol, maar het educatieve aanbod staat natuurlijk ook open voor andere doelgroepen die interesse tonen."

HUIS OVER GRENZEN PRAKTISCH

*Adres: Dodenveldstraat 30,
3920 Lommel*

*Totale oppervlakte van het domein:
1 645 m²*

Maximale capaciteit: 67 personen

Website: www.huisovergrenzen.eu

“Een jeugdverblijf aan een begraafplaats is uniek in Vlaanderen, maar niet uniek voor onze vereniging. Die heeft nog drie gelijkaardige initiatieven in Ysselsteyn (Nederland), Niederbronn-les-Bains (Frankrijk) en Golm (Duitsland, bij de Poolse grens).”

Werd het jeugdverblijf bewust naast de begraafplaats gebouwd? “Nee, spijtig genoeg niet”, is Myriam duidelijk. “Het gebouw werd in 1959 gebouwd zonder functie en werd pas vanaf 1993 gebruikt als jeugdverblijf. In de tussenperiode deed het gebouw dienst als stockageruimte en wooneenheid voor de beheerders van het domein.”

HAALBAARHEIDSTUDIE

“Of het jeugdverblijf in 2024 nog zal bestaan, is voorlopig onduidelijk”, verrast Myriam. “Er loopt een haalbaarheidsstudie die moet uitwijzen of investeren in het gebouw als verblijf financieel haalbaar is. De investeringen zijn nochtans noodzakelijk, want het gebouw behouden zoals het nu is, betekent ontegensprekelijk het einde van het jeugdverblijf”, weet Myriam. “De onderhoudskosten lopen veel te hoog op om het rendabel te houden. Bovendien is het gebouw weinig praktisch ingedeeld. De refter en de keuken bevinden zich bijvoorbeeld op de eerste verdieping.”

Wat als het financieel niet haalbaar is? “Dat is de vraag”, is Myriam eerlijk. “Misschien is een nieuwbouw net naast het bestaande gebouw goedkoper en vormen we het huidige jeugdverblijf om tot tentoonstellingsruimte. Of we gaan samenwerkingsovereenkomsten aan met jeugdverblijven in de buurt. Onze groepen kunnen dan het programma bij ons volgen en elders overnachten”, somt Myriam enkele pistes op, onmiddellijk gevolgd door twijfels. “Zal die nieuwbouw betaalbaar zijn en zullen de groepen nog komen als ze elders moeten overnachten? Ik weet het niet”, zegt Myriam om uiteindelijk te besluiten met: “laten we nu vooral niet teveel vooruitlopen en de studie afwachten.”

Kan je dan geen gebruik maken van infrastructuursubsidies? “In het verleden hebben we voor enkele infrastructuurwerken subsidies gekregen van Toerisme Vlaanderen, dus wellicht kan dit nu opnieuw. Maar een aanvraag hebben we nog niet ingediend.”

UITGEBREID TAKENPAKKET

“We werken hier met zes personeelsleden en worden ondersteund door twee vrijwilligers” vertelt Myriam. “Samen runnen we het jeugdverblijf. Toch doen we dat niet voltijds. Er zijn diverse tewerkstellingsbreuken en in onze opdracht zitten nog tal van andere taken vervat. Zo ontvangen we hier families van nabestaanden, doen we opzoekingswerk naar het verleden van de slachtoffers en werken we projectmatig nieuwe programma’s uit voor de bezoekers die hier verblijven of gewoon op bezoek komen.”

“Werkings- en personeelssubsidies van het Departement Cultuur, Jeugd en Media krijgen we niet. Hiervoor kloppen we aan bij het Duitse Departement buitenlandse zaken”, verrast Myriam opnieuw. “Daarnaast hebben we hier nog een vzw opgericht die we gebruiken om Europese subsidies aan te vragen. Zo kunnen we via het Erasmus+ programma twee Duitse vrijwilligers inzetten die helpen bij het uitwerken van de projecten.”

“Het aanbod is uitgebreid”, vertelt Myriam. “We hebben programma’s voor scholen die hier drie of vijf dagen willen verblijven. We bieden verschillende workshops aan, verzorgen rondleidingen op de begraafplaats en organiseren tentoonstellingen. Uiteraard komt de Tweede Wereldoorlog aan bod, maar daarin leggen we toch onze eigen accenten. We staan stil bij het sociaalpsychologische verhaal van oorlogen in het algemeen en kijken daarbij naar het heden”, legt Myriam uit.

IEDEREEN IS WELKOM

“Sinds kort verhuren we onze binnentuin en een deeltje van het gebouw aan Brasserie Hof Ten Vrede. Dit zorgt voor extra inkomsten, maar vooral een nieuwe dynamiek”, legt Myriam uit. “Fietzers die gebruik maken van de fietsknooppunten, hebben hier namelijk een mooi rustpunt en herontdekken tegelijk de oorlogsbegraafplaats en de achterliggende verhalen van overledenen. Het aantal individuele bezoekers (zonder overnachting dus) is daardoor de voorbije jaren sterk gestegen.”

Een gelijkaardig verhaal willen we graag schrijven voor groepen”, vertelt Myriam. “Vandaag bereiken we vooral scholen uit Duitsland en jongeren uit onze jeugdvereniging. Toch staan de deuren open voor elke groep, ongeacht of ze gebruik maken van de overnachtingsmogelijkheden.”

Wat is de bezetting van het jeugdverblijf? “In de zomer hebben we onze eigen groepen en in het najaar is het hier - op de weekends na - behoorlijk druk”, vertelt Myriam. “In de winter is het daarentegen rustig, misschien zelfs te rustig. Toch zijn we open. Wat extra groepen in die periode zou heel welkom zijn en dat geldt eigenlijk ook voor het voorjaar. Ook dan is de bezetting nog wat aan de lage kant”, is Myriam duidelijk.

Is een begraafplaats niet bij voorkeur een stilteplek en dus minder aantrekkelijk voor groepen? “Het klopt dat er respect moet zijn voor de omgeving, het blijft een gevoelige plek”, legt Myriam uit. “En ja, misschien is dat een zwakte voor het jeugdverblijf, maar volledig stil moet het hier niet altijd zijn. Er moet vooral een goed evenwicht zijn. We hebben hier bijvoorbeeld jaarlijks een dansvereniging die op het einde van hun verblijf een voorstelling brengt op het terras van de brasserie. Dan wordt muziek afgespeeld en dat is geen probleem. Maar een fuif of cantus? Nee, dat kan natuurlijk niet”, is Myriam resoluut.

AGENDA

In deze agenda willen we alle data van vormingsmomenten, ontmoetingen, indiendata voor erkenning en subsidiëring, ... opnemen die interessant kunnen zijn voor uitbaters. Ook hiervoor staat onze redactie open voor suggesties. Mail die gerust door naar ondersteuning@cjt.be!

1 FEBRUARI 2022

Indiendatum voor werkingsverslagen werkingssubsidies 2021 (binnen het decreet 'jeugdverblijfcentra')

Alle jeugdverblijfcentra die een werkingssubsidie hebben aangevraagd voor een vierjarenperiode die 2021 omvat, en die na een eerste controle weerhouden werden, kregen onlangs een mail van het Departement Cultuur, Jeugd en Media. In deze mail wordt verwezen naar de formulieren, te vinden op www.vlaanderen.be/cjm.

Gebruikers van de statistiekenmodule op www.jeugdverblijven.be kunnen de cijfers downloaden op hun beheerspagina.

7-8 FEBRUARI 2022

Webinar verzekeringen

In deze sessie kom je alles te weten over verzekeringen in jeugdverblijfcentra. Je kan kiezen uit twee momenten: maandagnamiddag 7 februari of dinsdagavond 8 februari. Meer info op www.cjt.be/ondersteuning/vorming.

22 FEBRUARI 2022

Uitwisseling "ondersteuning van jeugdlogies"

Welk soort ondersteuning hebben uitbaters nodig? Welke nieuwe accenten moet CJT leggen? Dinsdagavond 22 februari gaan we samen in gesprek. Meer info op www.cjt.be/ondersteuning/vorming.

31 MAART 2022

Indiendatum voor aanvragen infrastructuursubsidies (binnen het decreet 'toerisme voor allen')

Jeugdverblijfcentra kunnen infrastructuursubsidies aanvragen. Tot 31 maart worden alle subsidieaanvragen verzameld door Toerisme Vlaanderen. Aanvragen kan enkel via een digitaal loket. Erkende jeugdverblijfcentra kregen hiervoor begin januari een oproepingsmail, waarin de verschillende criteria en prioriteiten worden overlopen.

1 APRIL 2022

Indiendatum voor financiële verslagen personeelssubsidies (binnen het decreet 'jeugdverblijfcentra')

Alle C-huizen die personeelssubsidies ontvingen voor het jaar 2021, ontvangen een formulier voor financieel verslag en overzicht loonkosten van het Departement Cultuur, Jeugd en Media. Het formulier is ook terug te vinden op www.vlaanderen.be/cjm.

Centrum voor Jeugdtoerisme^{vzw}

Bergstraat 16
9820 Merelbeke
09/210.57.75
ondersteuning@cjt.be
www.cjt.be

Raadpleeg onze website www.cjt.be/ondersteuning voor meer informatie. Je vindt er niet alleen alle indiendata en formulieren terug, je kan er ook terecht voor een massa andere informatie. Zo kan je in het HuisWerkarchief ook alle vorige dossiers raadplegen.

Blijf je graag als eerste op de hoogte van alle weetjes of wil je interessante links te weten komen, dan kan je ons volgen op Facebook. Je hoeft hiervoor geen lid te zijn van Facebook, het volstaat om te surfen naar www.facebook.com/CJTOndersteuning. Wie wel een Facebookprofiel heeft en onze pagina 'leuk vindt', krijgt onze berichten regelmatig te zien op zijn eigen nieuwspagina.

